

вторинне підкислення та алюмінізація, озалізнення та ін.

Заходи, які необхідно проводити на мінеральних осушуваних ґрунтах з адаптацією до змін клімату такі:

- вирощування нових сортів та гібридів, адаптованих до сучасних кліматичних умов;
- застосування систем захисту рослин нового покоління;
- впровадження сівозмін з широким використанням бобових культур для поліпшення азотного живлення, адже на цих ґрунтах найбільше втрачається азоту;

- вирощування енергетичних культур, ягідників (лохина, малина, смородина, порічка, журавлина тощо) та нетрадиційних кормових культур;

- застосування сучасної сільськогосподарської техніки, що запобігає утворенню плужної підшви;

- вирощування культур суцільної сівби (озиме жито, озима пшениця, ячмінь та ін.);

- вирощування сидератів, оскільки збільшується час між збиранням озимих зернових і їх посівом на наступний рік, що запобігає утворенню ґрунтової кірки та розмиву гумусового горизонту, а також збереження вологості;

- обробіток ґрунту без обертання скиби за допомогою плоскорізів, чизельних розпушувачів, дискових знарядь. Також доречно використовувати нульовий обробіток ґрунту (висівання насіння у необроблений ґрунт шляхом нарізання бороздки потрібної ширини і глибини, достатньої для заглиблення насінини);

- мульчування ґрунту соломкою та іншими рослинними рештками, цей захід покращує всі ґрунтові режими: поживний, водний, повітряний, тепловий і фітосанітарний;

- застосування альтернативних систем землеробства (біологічне, біодинамічне, органічне тощо).

Отже, проведення наведених вище заходів дозволить поліпшити властивості осушуваних земель та сприятиме створенню кращих умов до адаптації змін клімату.

ВПЛИВ МУЛЬЧУВАННЯ НА ЯКІСТЬ ПОСАДКОВОГО МАТЕРІАЛУ КАРТОПЛІ

Присяжний В.Г.

*ННЦ «Інститут механізації та електрифікації сільського господарства»
(смт Глеваха Васильківського району Київської області)*

Проблема. За статистикою 97% товарної картоплі вирощується у господарствах населення. Але відсутність системного обробітку посівів, обмаль якісного насіннєвого матеріалу й недотримання сівозмін призводить до розвитку хвороб й розповсюдження шкідників. Тож не дивно, що якість та врожайність картоплі за таких умов знаходиться на низькому рівні. Так,

середня урожайність картоплі в Україні за останні 5 років становить 152 ц/га.

Виходячи з цього, та опираючись на попередні пошукові дослідження, перспективним є вирощування посадкового матеріалу картоплі під шаром соломи.

Мета дослідження. Отримання якісного посадкового матеріалу картоплі шляхом оптимізації теплового режиму ґрунту та рівномірного вологозабезпечення рослин під шаром соломи.

Результати досліджень. Вплив мульчування на оновлення посадкового матеріалу картоплі проведено на сіроземі опідзоленому з вкрапленнями чорнозему. Для цього посадковий матеріал картоплі сорту Санте, вирощений у попередньому році під шаром соломи, було висаджено у гребені з міжряддям 70 см. На контрольній ділянці було використано посадковий матеріал картоплі сорту Санте, вирощеного у попередньому році у гребенях. Частину картоплі було посаджено у гребені, частину під шаром соломи.

У процесі вегетації картоплі визначали абсолютну вологість ґрунту в шарі 0–10 см в різні фази розвитку рослин: поява сходів, початок бутонізації, початок цвітіння, пожовтіння листя, перед збиранням картоплі (рис. 1). Абсолютну вологість ґрунту визначали під шаром соломи та в гребенях.

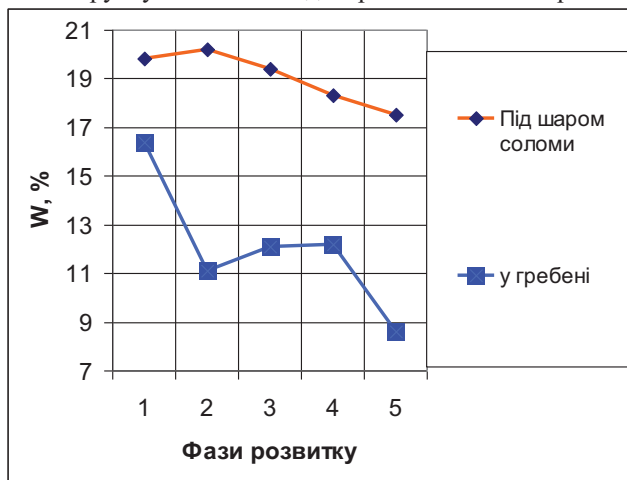

Рис. 1. Динаміка вологості ґрунту:

1 – поява сходів, 2 – початок бутонізації, 3 – початок цвітіння,
4 – пожовтіння листя, 5 – перед збиранням картоплі

Встановлено, що забезпечення рослин картоплі вологою під шаром соломи було рівномірним протягом усього періоду вегетації рослин, тоді як у гребенях спостерігались різкі коливання вологості ґрунту в сторону її зменшення після дощових періодів. Для 2014 р. (з тривалими дощами) характерні два періоди стрімкого зменшення абсолютної вологості ґрунту: поява сходів – початок бутонізації та початок пожовтіння листя – збирання картоплі.

Урожайність картоплі з посадкового матеріалу, вирощеного під шаром

соломи, становила 212,2 ц/га, що на 9,1% більше, ніж на контролі.

Однією із позитивних сторін мульчування було збільшення розміру бульб картоплі. Так, кількість товарних бульб картоплі з посадкового матеріалу, вирощеного під шаром соломи, було на 2% більше, посадкової фракції на 3% більше, а кількість дрібної фракції на 5% менше, ніж на контролі.

Крім того, бульби картоплі, вирощені під шаром соломи, мають правильну, недеформовану форму і знаходяться близько до поверхні ґрунту (табл. 1).

Таблиця 1

Спосіб вирощування	Посадковий матеріал	Урожайність картоплі (сорт Санта)		Фракційний склад, %		
		ц/га	%	товарна	посадкова	дрібна
в гребенях	Оновлений (вирощений під шаром соломи)	212,2	109,1	52	35	13
	Контроль (вирощений у гребенях)	194,5	100	50	32	18

Отже, під шаром соломи завдяки сприятливому тепловому режиму ґрунту та рівномірному вологозабезпеченню рослин відбувається оновлення посадкового матеріалу картоплі.

Висновки. Вирощування картоплі під шаром соломи дає можливість оновити посадковий матеріал. За даними 2014 р. збільшення урожайності картоплі сорту Санта становило 9,1%.

Кількість товарних бульб картоплі з посадкового матеріалу, вирощеного під шаром соломи, було на 2% більше, посадкової фракції на 3% більше, а кількість дрібної фракції на 5% менше, ніж на контролі.

БЮДЖЕТНЕ ФІНАНСУВАННЯ НАУКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЕДЕННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

Радченко О.Д.

ННЦ «Інститут аграрної економіки» (м. Київ)

Держава взяла на себе фінансування наукового забезпечення ведення сільського господарства, оскільки інноваційний розвиток виробництва притаманний усім розвиненим економікам.

Відповідно до законодавства, визначеного ст. 48 «Фінансове забезпечення наукової і науково-технічної діяльності» Закону Про наукову і науково-технічну діяльність [2], бюджетне фінансування здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, а обсяг коштів щорічно визначається у Законі про Державний бюджет України не менше 1,7% ВВП.

Бюджетна підтримка наукового забезпечення сільського господарства має свою специфіку. Переважно фінансування здійснювалося в рамках однієї програми за напрямками розвитку освіти і науки. Хоча освітянські програми